

HEEMKUNDEKRING

PEELLAND

MEDEDELINGENBLAD

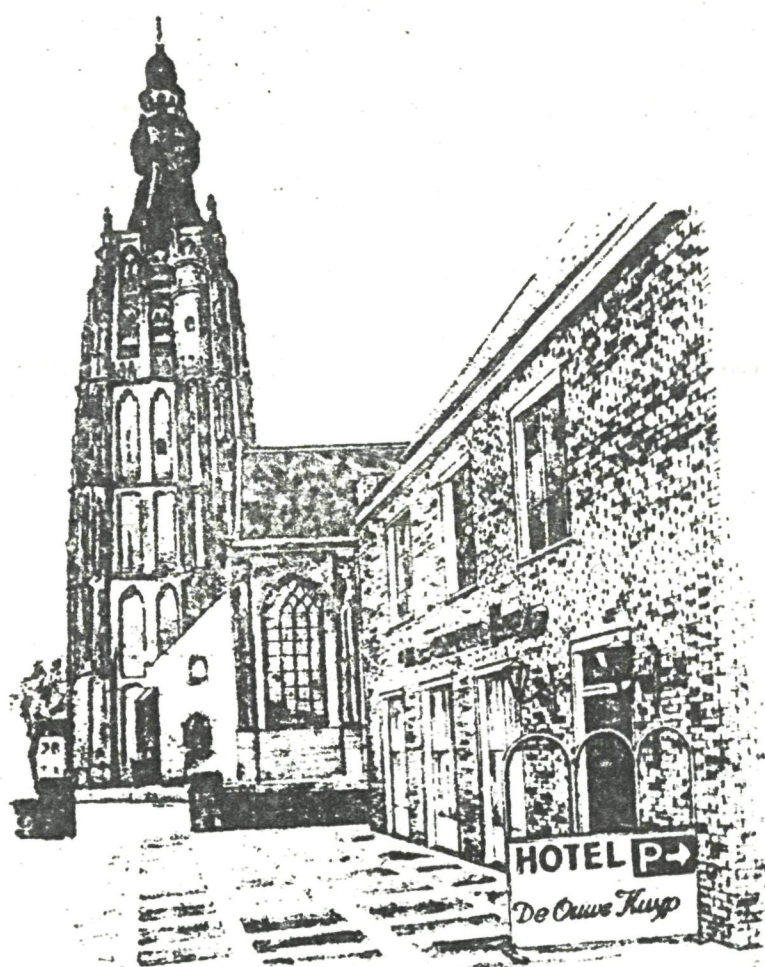
September 1972

EXCURSIE KEMPENROUTE
en
HILVARENBEEK

Uitgerust van de vermoedenissen van de vakantie wagen wij een poging om het nieuwe seizoen te beginnen. Wij hadden gedacht deze keer te beginnen met een middag excursie, en wel heel eenvoudig de Kempenroute met als slot de bezichtiging van de kerk van Hilvarenbeek. Iemand die werkelijk een mooi stukje natuur wil zien, kan zijn hart ophalen. Halverwege de route stellen wij U in de gelegenheid om in Hotel Restaurant "de Kempenaer" in Bergeijk een verfrissing te gebruiken. Zij die van deze gelegenheid geen gebruik willen maken, kunnen zich hierin de bossen een klein uurtje ontspannen.

Daarna naar Hilvarenbeek waar we een rondleiding in de kerk krijgen van Dr.H.A.M.Ruhe. Het schip van de kerk is van de 14de eeuw. Het jongste gedeelte, m.n. de zijbeuk, is van 1587. De toren dateert van 1615. In het "Kunstreisboek van Nederland" staat: "De bakstenen toren is een van de meest bewonderenswaardige schepingen van de Kempische gotiek". Na de rondleiding kunnen we een kijkje nemen op het Vrijthof. Dit is met zijn geboomte, grasveld en oude huizen een mooi voorbeeld van het Kempisch dorpsplein. Als we dit allemaal bekeken hebben bestaat er in hotel "de Ouwe Kuip" gelegenheid om iets te gebruiken (6 u.) Wij vertrekken vanaf Markt-Passage op zondag 10 sept. a.s. Kosten van de excursie f. 7.50 U kunt zich hiervoor opgeven bij Br.B.v.d.Ven Ruusbroecklaan 50, voor 8 sept, liefst tussen 14 uur en 19 uur, tel 22771.

Vertrek vanaf de Passage om 1 uur precies.

HILVARENBEEK

Het Waterschap "DE AA".

Omdat er plannen bestaan om het komende seizoen een lezing te geven over het waterschap en ondergetekende een dezer dagen een artikel vond van de hand van J. Heren over "Het Waterschap de AA beneden Helmond" lijkt het goed dit artikel nu al aan U door te geven.

Het Waterschap de AA beneden Helmond.

In de najaarszitting der Provinciale Staten van Noord-Brabant op 12 jan. 1921 werd het waterschap "de AA" beneden Helmond opgericht. Hierdoor wordt getracht de geregelde afvoer van het AA-water te regelen en de belangen van de betrokken grondeigenaren te dienen. Omdat deze zaak meer een gewestelijk dan een provinciaal belang betreft heeft men de eerst-belanghebbenden in een zekere gemeenschap bij elkaar gebracht en deze ook aansprakelijk gesteld voor de kosten, die het dienen dier belangen met zich meebrengen. In de lagere gedeelten van ons land heeft men al sedert eeuwen die waterschappen gehad. Een der vroegst bekende is het groot-waterschap van Woerden, waarover in een handvest van 1322 reeds gesproken wordt. In westelijk en noordelijk Nrd-Brabant dagtekenen ze eerst uit de voorlaatste eeuw en die in oostelijk Noord-Brabant eerst uit de allerlaatste jaren. Daar kennen we nu het waterschap "Het Stroomgebied van de Dommel" dat in 1920 werd opgericht en het waterschap "de AA beneden Helmond". Ingevolge art. 152 zijn op 13 sept. 1922 door Ged. Staten van Nrd. Brabant benoemd de voorzitters en secretarissen, der verschillende afdelingen, die tezamen het hoofdbestuur van het waterschap vormen. Het voorlopige hoofdbestuur wordt gevormd door de Heren

F.Theunissen te Nuland, M.J.v.Beek te Rosmalen
C.J.M. Godschalk te Berlicum, G.J.N.Wagenaar te
Heeswijk, P Bijvoet te Gemert, H.J.M.v.Thiel te
Beek en Donk, Mar. v. Hout te Helmond, J.A.v.
Mill te Erp, C.J. Verheugte Mierlo en Joh.
Prinsen te Aarle Rixtel. Dit hoofdbestuur hield
op verzoek van Ged.Staten van Nrd.Brabant zijn
eerste vergadering op 2 okt.1922 in het gouver-
nementsgebouw te Den Bosch, om uitvoering te
geven aan het bepaalde in artikel 152 e.v. nl.
de verdeling der functies. Er werd uit het
voorlopig hoofdbestuur aangewezen een voorlopig
dagelijks bestuur. Als zodanig werden benoemd
de Heren: Mar. v. Hout tot voorzitter met de
titel van Watergraaf, alsmede F. Theunissen,
M.J. v.Beek, C.J. Godschalk en P.Bijvoet. Aan
dit dagelijks bestuur werden toegevoegd de Hr.
G.J. Wagenaar als griffier en de Hr.J.v.d.
Veerdonk uit Berlicum als penningmeester. Al
deze functies zijn slechts voorlopig, totdat
de definitieve titularissen in functie zullen
getreden zijn. Aanstonds heeft het bestuur haar
volle aandacht geschonken aan de watersnoden,
die zich vooral in de laatste maanden weer
overal zo schrikbarend hebben doen gevoelen.
Zoals we reeds vroeger mededeelden, werd in op-
dracht van Prov. Staten in Nrd-Brabant door het
Ingenieursburo Bongaerts een ontwateringsplan
ontworpen voor de gehele Provincie. Daarin werd
ook breedvoerig de afwatering van de rivier de
AA besproken. Het lag dus voor de hand, dat het
"Waterschap de AA beneden Helmond" zich tot dit
buro zou wenden. De plannen echter die in dit
bedoeld rapport ter verbetering van de water-
afvoer der AA werden voorgesteld, waren zo kost-
baar, dat in de tegenwoordig weinig rooskleurige
tijden niet aan uitvoering daarvan kan gedacht
worden.

Van verschillende zijden werd daarom de vraag gesteld of niet langs een andere, minder kostbare weg hetzelfde doel te bereiken zou zijn. Die weg zou er wezen, als het overtollige water op de scheepvaartkanalen, in casu de Zuid-Willemsvaart en het Wilhelminakanaal kon geloosd worden. Doch hier stuitte men op een -laten we zeggen- onoverkomelijke moeilijkheid, door de weigering van de Rijkswaterstaat om de kanalen voor dit doel te gebruiken. In de vergadering van 5 juli werd door hoofdingenieur Bongaerts het wateringsplan nog eens nader toegelicht en in die vergadering werd deze opdracht gegeven een voorlopig plan uit te werken met bijbehorende kostenbegroting voor de meest noodzakelijke werkenter verbetering van de afwatering als toelichting op een aanvraag voor subsidie en een voorstel voor de financiering. Direct daarna heeft het dagelijks bestuur het hele stroomgebied van de AA beschouwd, om te zien welke kleinere werken terstond zouden kunnen ter hand genomen worden om de belanghebbenden bij een eventuele hoge waterstand reeds nu ter wille te kunnen zijn.

wordt vervolgd

Br. B. v.d. Ven.

Als nieuwe leden mochten wij noteren:

de Heren G.H.J. Ulijn,
Knopbrekerstraat 12 Oss.
en Jac v.d. Waarsenburg,
Z.Kon.wal Helmond.

"Gezicht op de Markt rond 1890"

Naar aanleiding van bovengenoemd schrijven in het mededelingenblad van "Heemkundekring Peelland" van januari '72 van de hand van Alphons Niessen, zou ik toch graag het pand Prinzen op de Markt, en zijn bewoners in de jaren '40-'44 nader willen omschrijven, temeer omdat ik nog persoonlijke herinneringen hieraan heb ! Het ligt geheel niet in mijn bedoeling de Heer Niessen op zijn vingers te tikken, maar toen ik in genoemd mededelingenblad het volgende las: "In de oorlog werd het pand zwaar beschadigd en na, voor diverse doeleinden, gebruikt te zijn werd het gesloopt om plaats te maken voor de Passage", wilde ik toch reageren, want dit is niet geheel juist. Ondergetekende was in de jaren '40-'44 als kruidenierswinkelbediende in dienst bij Fa. Alb. Hein op de Markt, waar nu een kantoor van de Gemeente gevestigd is, en in deze periode kwam ik bij vele families in en buiten het centrum van Helmond, zo ook bij de Fam. Prinzen op de Markt. Daar de Heer Prinzen in die jaren penningmeester was van de St. Vincentiusver., die toen tot doel had het ondersteunen van behoeftige gezinnen, moest ik maandelijks bij hem de uitgegeven steunbonnen gaan verzilveren. Zodoende herinner ik me nog een voorval, dat toen ik weer eens met een kwitantie met aangehechte steunbonnen naar de Heer Prinzen moest deze me vroeg, of ik wel gemachtigd was om zoveel geld te incasseren; omdat ik geen machtiging bezat moest ik terug naar de zaak om de machtiging te vragen. Gewapend met gewenste machtiging werd ik door de huishoudster in de werkkamer geloodsd in afwachting van de Hr. Prinzen. Ik vond het erg angstig in het vertek. Overal zag ik schilderijen van mannen met bakkebaarden, waarschijnlijk voorvaderen.

Na even wachten kwam de Heer Prinzen, die mij gebod plaats te nemen op een stoel in de hoek van de kamer. De Heer Prinzen opende de brandkast. Daar ik het altijd druk had stond ik vast op uit mijn stoel om vlug het geld te innen en wat vlugger uit het spookhuis te zijn. Toen hij zag dat ik opstond uit de stoel, keerde de Hr. Prinzen zich naar mij (net alsof ik hem zou overvallen) met de woorden: "Blijf maar zitten menneke". Dit voorval is me altijd bij gebleven en zodoende weet ik ook zeker, dat in de oorlogsjaren het pand zeker nog door de Fam. Prinzen bewoond is geweest.

----- A.v. Tilburg.

Heksen en de kwade hand.

In Helmond was eenen vrouw, die van de kwade hand geraakt was. Zij zag er steeds zwak uit en wat men ook deed en wat men ook aanraadde, niets kon helpen, de vrouw blâf kwijnende. Haar ontbood eens de pastoor, die aanstonds medekwam. Nauwelijks is deze echter binnenshuis, of de man werpt de deur op slot en verklaarde bij hoog en laag dat de pastoor de deur niet uit zou komen voor hij de vrouw geholpen had. Of den priester den man al trachtte te bedaren en hem zeide, dat hij hoop en geduld moest hebben, niets hielp. "Nu dan", zei de pastoor eindelijk, "werp een emmer met water door de deur uit op straat, maar pas op dat ge de vrouw niet raakt, die daar buiten staat te luisteren". De man is gereed te doen wat de pastoor verlangde; hij trekt de deur open en ziet eene buurvrouw zich haastig verwijderen. Van dat ogenblik af nam de ziekelijke vrouw in beterschap toe en was weldra helemaal genezen. Uit: Noord Brabantse almanak 1891.

Uitgezocht door Frans Martens. Deurne.